

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/20-28/
Podgorica, 26. jun 2020. godine

INFORMACIJA
O UČEŠĆU POSLANICE NADE DROBNJAK I POSLANIKA MOMČILA MARTINOVIĆA
NA ČETVRTOM SASTANKU UPRAVLJAČKOG ODBORA MREŽE ODBORA
ZA LJUDSKA PRAVA I RODNU RAVNOPRAVNOST ZAPADNOG BALKANA (HUGEN),
održanom 26. juna 2020. godine

Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak i poslanik Momčilo Martinović učestvovali su na Četvrtom (onlajn) sastanku Upravljačkog odbora Mreže odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost Zapadnog Balkana (HUGEN), održanom 26. juna 2020.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković, iako najavljen, zbog neodložnih službenih obaveza, nije bio u mogućnosti da učestvuje na ovom događaju.

Na Sastanku su učestvovali predstavnici odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Kosovo i Republike Sjeverne Makedonije, dok predstavnici nadležnih odbora iz Republike Srbije i Republike Srpske, koji učestvuju u projektu Vestminsterske fondacije za demokratiju „Kreiranje parlamentarne mreže o ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu“ nijesu prisustvovali Sastanku.

Sastanku je predsjedavala poslanica Nada Drobnjak, neformalna predsjednica Upravnog odbora HUGEN Mreže, koja je svim učesnicima i njihovim porodicama poželjela dobro zdravlje s obzirom da se svi suočavaju sa pandemijom prouzrokovanom virusom COVID-19.

Učesnike je pozdravio i Emil Atanasovski, direktor Vestminsterske fondacije za demokratiju na Zapadnom Balkanu. Izrazio je uvjerenje da će Vestminsterska fondacija za demokratiju, uprkos globalnoj pandemiji, uspjeti da dovrši aktivnosti planirane u ovoj godini. Saopštio je da je održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva spoljnih poslova Norveške, glavnim donatorom ovog projekta, koji su izrazili zadovoljstvo aktivnostima realizovanim u proteklom periodu. Ocijenio je da je pandemija prouzrokovana virusom COVID-19 imala uticaj na ljudska prava i da se u ovom periodu moglo vidjeti koliko je važan parlamentarni nadzor nad izvršnom vlašću.

Nakon usvajanja Zapisnika sa Trećeg sastanka Upravljačkog odbora HUGEN Mreže, održanog 4. februara 2020. u Tirani, učesnici su razgovarali o tekućem pilot procesu post-zakonodavnog nadzora u parlamentima koji učestvuju u HUGEN Mreži, uticajima pandemije COVID-19 na ovaj proces, statusu svakog od izvještaja i mogućnosti njihovog promovisanja na sjednicama nadležnih odbora. Podsjećanja radi, na predlog Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sprovodi se post-zakonodavni nadzor za Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, dok se na predlog Odbora za rodnu ravnopravnost sprovodi post-zakonodavni nadzor za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti.

Ivan Radojević, projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je informisao da je urađen Nacrt izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti, dok se ostali nacrti izvještaja očekuju do 10. jula, nakon čega će nadležni odbori moći da dostave svoje komentare i sugestije kako bi svi izvještaji o post-zakonodavnom nadzoru sačinjeni u okviru pilot-projekta bili završeni do 31. jula 2020. U septembru 2020. planirano je objavljivanje i distribuiranje izvještaja nakon čega se, do kraja godine, planira organizacija javnih/kontrolnih saslušanja o izvještajima i preporukama iz izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru. S obzirom da su se Parlamentarna skupština

Federacije Bosne i Hercegovine i Skupština Republike Kosovo nedavno priključili ovom procesu, Vestminsterska fondacija za demokratiju će pružiti podršku da se i kod njih realizuju pilot projekti post-zakonodavnog nadzora.

Radojević je informisao da u januaru 2021. godine planiraju da izvrše evaluaciju cjelokupnog procesa post-zakonodavnog nadzora na Zapadnom Balkanu kako bi se razmijenila iskustva u ovoj oblasti i razgovaralo o ključnim izazovima. Takođe, postoji mogućnost da se organizuje i dodatna obuka sa profesorima sa Instituta za napredne pravne studije koji su vodili Kurs o post-zakonodavnom nadzoru, održan u Beogradu u novembru 2019.

Poslanica Miomirka Melank, članica Odbora za rodnu ravnopravnost Parlamentarne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine je informisala da zbog epidemije COVID-19, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ima poteškoća u održavanju sjednica i da nijesu održavane sjednice Odbora za ravnopravnost polova Predstavničkog doma. Saopštila je da će pokušati da nađe najbolji način da Parlamentu predstavi rad HUGEN mreže.

Poslanica Duda Balje, predsjednica Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije Skupštine Republike Kosovo je informisala da su njihova Skupština i Odbor kojim predsjedava imali sjednice uprkos pandemiji. Ocijenila je da su u ovom periodu posebno bila ugrožena prava djece, kao i da je bilo izraženo nasilje u porodici.

Poslanica Nada Dronjak, predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore je informisala o situaciji u Crnoj Gori, mjerama koje su preduzete, njihovom uticaju na svakodnevni život i ekonomiju. Naglasila je da sada, više nego ikad ranije, ljudska prava moraju biti u fokusu parlamenata. Saopštila je da je Odbor za rodnu ravnopravnost organizovao konsultativno saslušanje resornih ministara na kojem je analiziran rodni aspekt mjera uvedenih zbog pandemije prouzrokovane virusom COVID-19.

Poslanica Vasilika Hysi, predsjednica Pododbora za ljudska prava Parlamenta Albanije je saopštila da su se plenarne sjednice Parlamenta Albanije održavale onlajn, a takođe su organizovali i određena saslušanja na sjednicama odbora kako bi pratili stanje u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Pododbor za rodnu ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama održao je sjednice na kojima se razgovaralo o rodnom aspektu krize COVID-19 i njenom uticaju na porast broja slučajeva nasilja u porodici.

Poslanik Lazar Prodanović, predsjednik Zajedničke komisije za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine smatra da je period pandemije pokazao da su prava osjetljivih društvenih grupa posebno ugrožena.

Poslanik Momčilo Martinović je informisao da je Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore u februaru 2020. godine organizovao Konsultativno saslušanje na temu „Post-zakonodavni nadzor za Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom („ Službeni list CG“, broj 35/15), sa akcentom na primjenu člana 21 ovog Zakona, koji se odnosi na diskriminaciju u oblasti vaspitanja, obrazovanja i stručnog osposobljavanja“ kojim je doprinio prikupljanju informacija potrebnih za sprovođenje pilot-projekta. Takođe, informisao je o iskustvima Crne Gore tokom pandemije.

Predstavljajući preostale aktivnosti iz Plana za ovu godinu, Ivan Radojević, projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je saopštio da se nada da će obuku za odbore za rodnu ravnopravnost moći organizovati nakon multilateralnog događaja za predstavljanje izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru, planiranog u oktobru 2020. Nakon završetka te obuke, parlamenti će moći da izaberu određeni zakon za koji bi se mogla raditi analiza sa rodnog aspekta, s tim što će se raditi pilot-analize za dva do tri zakona ukupno.

Takođe, informisao je da je Vestminsterska fondacija za demokratiju spremna da odborima koji učestvuju u ovom Projektu pruži podršku u organizovanju javnih/kontrolnih saslušanja, kao i u organizaciji posjeta određenim institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i održavanju sjednica odbora van sjedišta parlamenta. Saopštio je da razmatraju i

povezivanje sa nekim drugim inicijativama i organizacijama, poput Partnerstva za otvorenu upravu.

Projekt menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je predstavio planirane aktivnosti HUGEN Mreže u periodu od septembra 2020. do novembra 2021. Planirano je održavanje kvartalnih sastanaka Upravljačkog odbora Mreže, sprovođenje pilot projekata post-zakonodavnog nadzora za odabrane zakone u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Skupštini Republike Kosovo. Takođe, najavio je spremnost Vestminsterske fondacije za demokratiju da podrži održavanje multilateralnih i bilateralnih sastanaka na teme koje predlože predstavnici odbora, kao i u organizaciji kontrolnih/javnih saslušanja. U okviru planiranih aktivnosti su i radionica/trening za poslanike i skupštinsku službu o nadzoru akata sa rodnog aspekta, a nakon toga i pilot projekti za dva do tri zakona za koje će se vršiti ovaj nadzor. Obavijestio je da je planirana Studijska posjeta Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske odložena za period od marta do juna 2021. godine.

Poslanica Duda Balje, predsjednica Odbora za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije Skupštine Republike Kosovo je informisala da im predstoji usvajanje zakona kojim će se regulisati sloboda vjeroispovijesti i značajna bi im bila organizacija sastanka sa poslanicima Skupštine Crne Gore kako bi razgovarali o crnogorskim iskustvima u ovoj oblasti s obzirom da je nedavno usvojen Zakon o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica.

Poslanica Miomirka Melank, članica Odbora za rodnu ravnopravnost Parlamentarne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine je predložila da se na nekom od multilateralnih sastanaka razgovara o zaštiti zviždača.

Predstavnik Vestminsterske fondacije za demokratiju Ivan Radojević je informisao učesnike o statusu trenutnih proizvoda koje razvijaju, među kojima su onlajn alat za praćenje sprovođenja preporuka nacionalnih institucija za ljudska prava i istraživački rad o parlamentarnom odgovoru na COVID-19 u regionu Zapadnog Balkana.

Onlajn alat za praćenje sprovođenja preporuka nacionalnih institucija za ljudska prava na jednom mjestu prikazuje oko 503 preporuke 14 institucija nadležnih za sprečavanje diskriminacije, slobodu informisanja, zaštitu podataka i ljudska prava. Ovaj alat bi se mogao i nadograđivati time što bi se dodalo i praćenje presuda Evropskog suda za ljudska prava ili preporuka iz Univerzalnog periodičnog pregleda. Istakao je da bi Vestminsterska fondacija za demokratiju mogla da pruži podršku u organizovanju saslušanja o efektima i rezultatima preporuka nacionalnih institucija za ljudska prava, kao i u razvijanju relevantnih istraživačkih materijala. Takođe, Vestminsterska fondacija za demokratiju planira da uspostavi i neki od bržih načina komunikacije između učesnika ovog Projekta.

Poslanica Nada Drobnjak je predložila da se sledeći sastanak održi sredinom oktobra 2020. navodeći da u pojedinim državama slijede izbori, dok je Ivan Radojević istakao da se zbog globalne pandemije ne može utvrditi precizan datum sastanka koji će biti održan uživo. Na samom kraju, predložio je da se sledeći onlajn sastanak organizuje sredinom septembra povodom obilježavanja Međunarodnog dana demokratije- 15. septembra.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković